



## สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องความคิดเห็นของครูประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร ที่มีต่อการใช้บทเพลงประกอบการสอนนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูประถมศึกษาปีที่ 1 - 4 ของโรงเรียนในกรุงเทพมหานคร คือ ครูประถมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร และสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ที่มีต่อการใช้บทเพลงประกอบการสอนวิชาภาษาไทย สังคมศึกษา และวิทยาศาสตร์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบ มีลักษณะเป็นแบบเติมคำ แบบมีคำตอบให้เลือกหลายคำตอบ และให้ตอบเพียงคำตอบเดียว แบบมีคำตอบให้เลือก 2 คำตอบ และให้เลือกเพียงคำตอบเดียว เสนอในรูปแบบของตารางและความเรียง

ส่วนที่ 2 แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 6 หมวด จำนวน 98 ข้อ คือ

หมวด ก. ความคิดเห็นโดยทั่วไปเกี่ยวกับบทเพลงประกอบการสอน ลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า คำนวณโดยหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนความคิดเห็นของครูประถมศึกษา 4 สังกัด ที่มีต่อคุณค่าของบทเพลงประกอบการสอนเป็นรายข้อ และคำนวณเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นโดยทั่วไปของครูประถมศึกษา 4 สังกัดที่มีต่อบทเพลงประกอบการสอน โดยการทดสอบค่าไคสแควร์ ( $\chi^2$ ) เป็นรายข้อ

หมวด ข. การเลือกและการใช้บทเพลงประกอบการสอน รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ลักษณะเป็นแบบมีคำตอบให้เลือกหลายคำตอบ และให้เลือกเพียงคำตอบ-

เดียว จำนวนหาคำรอยละของคำตอบเป็นรายข้อ เฉพาะข้อที่ 15 จำนวนหาจำนวน ความสำคัญของคำตอบเป็นรายข้อ

หมวด ค. การใช้บทเพลงประกอบการสอนเฉพาะรายวิชา ลักษณะเป็นแบบมีคำตอบให้เลือก 2 คำตอบ และให้เลือกตอบเพียงคำตอบเดียว จำนวนเพื่อเปรียบเทียบการใช้บทเพลงประกอบการสอนของครูประถมศึกษา 4 สังกัด โดยการทดสอบค่าไคสแควร์เป็นรายข้อ ส่วนวิธีใช้บทเพลงประกอบการสอน จำนวนหาคำรอยละเป็นรายข้อ

หมวด ง. ลำดับขั้นตอนในการสอนบทเพลงประกอบการสอน เรียงตามลำดับขั้นตอนที่ช้ามากที่สุดจนถึงน้อยที่สุด ลักษณะเป็นแบบให้ตอบได้โดยอิสระ จำนวนโดยหาจำนวนความสำคัญของคำตอบเป็นรายข้อ

หมวด จ. ความต้องการและข้อเสนอแนะของครู ลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า จำนวนเพื่อเปรียบเทียบความต้องการและข้อเสนอแนะของครูประถมศึกษา 4 สังกัด โดยการทดสอบค่าไคสแควร์ (X<sup>2</sup>)

หมวด ฉ. ความคิดเห็นเพิ่มเติมของครู ลักษณะเป็นแบบคำตอบปลายเปิด จำนวนโดยหาคำรอยละ แลวนำข้อมูลที่ไ้มาเสนอในรูปตารางและความเรียง

ตัวอย่างประชากรเป็นครูประถมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา จำนวน 83 คน สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร จำนวน 86 คน สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย และสังกัดกรมการฝึกหัดครู 81 คน และสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จำนวน 81 คน ในกรุงเทพมหานคร รวมทั้งหมดจำนวน 331 คน และได้รับแบบสอบถามคืนคิดเป็นร้อยละ 98.97

### สรุปผลการวิจัย

ผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปได้ดังนี้

## ส่วนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

### 1. เพศและวุฒิการศึกษา

ครูส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง วุฒิกวศึกษาของครูโรงเรียนกรมสามัญศึกษา และครูโรงเรียน ก.ท.ม. ส่วนใหญ่อยู่ในระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่า ส่วนครูโรงเรียนสาธิต ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปริญญาตรี และครูโรงเรียนราษฎร์อยู่ในระดับต่ำกว่าอนุปริญญาหรือเทียบเท่า

### 2. อายุ

ครูโรงเรียนกรมสามัญศึกษา และครูโรงเรียน ก.ท.ม. ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 35 - 39 ปี ครูโรงเรียนสาธิต 25 - 29 ปี และครูโรงเรียนราษฎร์ 20 - 24 ปี

### 3. ประสบการณ์ในการสอน

ครูโรงเรียนกรมสามัญศึกษา และครูโรงเรียน ก.ท.ม. ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการสอนระหว่าง 10 - 14 ปี ครูโรงเรียนสาธิต และครูโรงเรียนราษฎร์ 0 - 4 ปี

### 4. ประสบการณ์ในการใช้และการแต่งบทเพลงประกอบการสอนของครู

ครูส่วนใหญ่เคยใช้บทเพลงประกอบการสอน แต่ไม่เคยแต่งบทเพลงประกอบการสอน นอกจากครูโรงเรียนสาธิตที่มีการแต่งบทเพลงประกอบการสอนมากกว่าครูสังกัดอื่นๆ

## 5. แบบสอบถามที่ส่งและได้รับคืน

แบบสอบถามที่ส่งไป ได้รับคืนกลับมาเป็นจำนวนร้อยละ 98.79 โรงเรียนที่ได้รับคืนมาครบตามจำนวน คือ โรงเรียนกรมสามัญศึกษา โรงเรียน ก.ท.ม. และโรงเรียนราษฎร์ ส่วนโรงเรียนสาธิตได้รับคืนมาคิดเป็นร้อยละ 95.06

### ส่วนที่ 2 แบบสอบถาม

#### 1. ความคิดเห็นโดยทั่วไปเกี่ยวกับบทเพลงประกอบการสอน

##### 1.1 คุณค่าของบทเพลงประกอบการสอน

ครูประถมศึกษาทั้ง 4 สังกัดส่วนใหญ่ เห็นด้วยมากกว่า บทเพลงประกอบการสอนได้ดี ให้ความรู้แก่นักเรียนหลายคน ช่วยให้ไม่เบื่อหน่ายบทเรียนได้เปลี่ยนอิริยาบถ และยังช่วยให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนดี และรวดเร็วขึ้น จดจำบทเรียนได้ดีขึ้นและมีส่วนช่วยให้นักเรียนคุ้นเคยและนิยมดนตรีมากขึ้น นอกจากนี้ยังช่วยให้นักเรียนเกิดความสุขสนาน ซึ่งในเรื่องนี้ ครูโรงเรียนกรมสามัญศึกษา และครูโรงเรียนสาธิต เห็นด้วยมากยิ่งขึ้น เรื่องที่ครูทุกสังกัดเห็นด้วยปานกลางคือ บทเพลงประกอบการสอนมีส่วนช่วยประหยัดเวลาในการสอน และส่วนมากเห็นด้วยปานกลางว่า บทเพลงประกอบการสอน มีส่วนช่วยส่งเสริมความคิดริเริ่มและสร้างสรรค์ของนักเรียน

##### 1.2 เปรียบเทียบความคิดเห็นโดยทั่วไปเกี่ยวกับบทเพลงประกอบการสอน

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นโดยทั่วไปของครูประถมศึกษา 4 สังกัดแล้วสรุปได้ว่า ค่า  $\chi^2$  บางค่ามีนัยสำคัญที่ระดับ .01 แสดงว่าครูประถม-

ศึกษาต่างสังกัดกันมีความคิดเห็นไม่เหมือนกันในเรื่องต่อไปนี้ บทเพลงประกอบ การสอนใดดี ช่วยให้นักเรียนจดจำบทเรียนใดดีขึ้น และนักเรียนสนใจบทเรียนที่ครูใช้ บทเพลงประกอบการสอนมากกว่าบทเรียนที่ไม่มีบทเพลงประกอบ ค่า  $\chi^2$  ที่เหลือ ไม่มีนัยสำคัญที่ระดับ .01 แสดงว่า ครูต่างสังกัดมีความเห็นเหมือนกันในเรื่องต่อไปนี้ บทเพลงประกอบการสอนให้ความรู้แก่นักเรียนหลายคน ช่วยให้นักเรียนเกิดความรู้สึกสนุกสนาน ช่วยให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนดีและรวดเร็วขึ้น ช่วยให้นักเรียนไม่เบื่อหน่ายบทเรียนและได้เปลี่ยนอิริยาบถ ช่วยประหยัดเวลาในการสอน ช่วยให้นักเรียน คุณเคย และนิยมดนตรี นอกจากนี้ยังมีส่วนช่วยส่งเสริมความคิดริเริ่มและสร้างสรรค์ ของนักเรียนด้วย

2. การเลือกและการใช้บทเพลงประกอบการสอน รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคต่างๆ

### 2.1 การเลือกและการใช้บทเพลงประกอบการสอน

ครูประถมศึกษาส่วนใหญ่มีการเตรียมตัวก่อนสอนบทเพลงประกอบการสอน สิ่งที่คุณครูคำนึงถึงเป็นอันดับแรกในการเลือกบทเพลงประกอบการสอนคือเนื้อ- ร้อง ในด้านผู้ที่คัดเลือกบทเพลงประกอบการสอนในโรงเรียน ครูทุกสังกัดระบุว่า ผู้สอนตกลงกันเอง เวลาที่เหมาะสมในการใช้บทเพลงประกอบการสอนสำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 -2 คือ 5 -10 นาที สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 -4 คือ 10 -15 นาที ขั้นตอนที่คุณครูส่วนใหญ่ใช้บทเพลงประกอบการสอนมากที่สุดคือ ชื่อนำเข้าสู่บทเรียน ผู้สรุปเนื้อหาในบทเพลงหลังจากสอนบทเพลงประกอบการสอน แล้ว คือ ผู้สอนและนักเรียนหลายๆ คน ผู้บริหารให้การสนับสนุนการใช้บทเพลง ประกอบการสอนปานกลาง ผู้จัดอุปกรณ์ในการใช้บทเพลงประกอบการสอน คือ ครูผู้สอนค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอุปกรณ์ที่ใช้กับบทเพลงประกอบการสอน ส่วนใหญ่ได้มาจากงบประมาณของโรงเรียน ในการใช้บทเพลงประกอบการสอน ครูทุกสังกัดเห็นด้วยใน

เรื่องที่ว่าอุปกรณ์อื่นๆ เช่น เทป เครื่องดนตรี จะช่วยให้บทเพลงน่าสนใจยิ่งขึ้น และผู้ที่ครูขอความช่วยเหลือมากที่สุดเมื่อเกิดปัญหาเกี่ยวกับการใช้บทเพลงประกอบการสอนคือ เพื่อนครู ความคิดเห็นที่แตกต่างกันไปเป็นส่วนน้อย คือ เรื่อง ครูที่ใช้บทเพลงประกอบการสอน จำเป็นหรือไม่จำเป็นที่จะต้องมีความรู้ทางด้านดนตรีพอสมควร เช่น อ่านโน้ตเป็น แต่งเพลงง่ายๆ ได้ มีจำนวนใกล้เคียงกัน วิชาที่ครูใช้บทเพลงประกอบการสอนมากที่สุด คือ วิชาภาษาไทย และสังคมศึกษา สรุปได้ว่า ครูประถมศึกษาทั้ง 4 สังกัด มีวิธีเลือกและวิธีใช้ ตลอดจนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทเพลงประกอบการสอนคล้ายคลึงกัน

## 2.2 ปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ในการใช้บทเพลงประกอบการสอน

ครูประถมศึกษาทั้ง 4 สังกัด ส่วนใหญ่ประสบปัญหาและอุปสรรคตรงกันในเรื่อง ทราบเนื้อเรื่อง แต่ไม่ทราบทำนองเพลง ทาบเพลงประกอบให้เหมาะสมกับบทเรียนไม่ได้ หาแหล่งเพลงไม่ได้ และร้องเพลงไม่เป็น ส่วนที่เป็นปัญหาและอุปสรรคน้อยคือ ครูอายุที่จะร้องเพลง และนักเรียนไม่สนใจบทเพลงประกอบการสอน

## 3. การใช้บทเพลงประกอบการสอนเฉพาะรายวิชา

### 3.1 เปรียบเทียบการนำบทเพลงประกอบการสอนไปใช้ในวิชาภาษาไทย สังคมศึกษา และวิทยาศาสตร์

เมื่อเปรียบเทียบการนำบทเพลงประกอบการสอนไปใช้เป็นรายวิชา ในวิชาภาษาไทย สังคมศึกษา และวิทยาศาสตร์แล้ว สรุปได้ว่าค่า  $\chi^2$  บางค่า มีนัยสำคัญที่ระดับ .01 แสดงว่าครูประถมศึกษาต่างสังกัดมีความเห็นไม่เหมือนกัน บางเรื่อง ในวิชาภาษาไทย เช่น บทเพลงเกี่ยวกับตัวอักษรหรือพยัญชนะ วิชาสังคมศึกษา เช่น บทเพลงเกี่ยวกับงานที่เด็กควรทำที่บ้าน และวิชาวิทยาศาสตร์ เช่น

บทเพลงเกี่ยวกับส่วนสำคัญของพืช เป็นต้น ส่วนค่า  $\chi^2$  บางค่าไม่มีนัยสำคัญที่ระดับ .01 แสดงว่า ครูต่างสังกัดมีความเห็นเหมือนกันบางเรื่อง ในวิชาภาษาไทย เช่น บทเพลงเกี่ยวกับคำพ้อง วิชาสังคมศึกษา บทเพลงเกี่ยวกับชุมชน และวิชาวิทยาศาสตร์ บทเพลงเกี่ยวกับ ฤดูที่ปลูกพืช เป็นต้น

### 3.2 วิธีใช้บทเพลงประกอบการสอน วิชาภาษาไทย สังคมศึกษาและวิทยาศาสตร์

ครูประถมศึกษา 4 สังกัดส่วนใหญ่ สอนนักเรียนร้องเพลงด้วยตนเอง และมีบางส่วนที่เชิญวิทยากรหรือใช้อุปกรณ์อื่นช่วย

4. ลำดับขั้นตอนในการสอนบทเพลงประกอบการสอน เรียงตามลำดับขั้นตอนที่ใช้มากที่สุด จนถึงน้อยที่สุด

ลำดับขั้นตอนขั้นแรกที่ครูส่วนใหญ่ใช้มากที่สุด คือ ครูอธิบายความหมายของบทเพลง รองลงมาคือ ครูร้องให้นักเรียนฟังทั้งบทเพลง ครูให้นักเรียนอ่านบทเพลง ครูร้องเพลงทีละวรรค แล้วให้นักเรียนร้องตาม ขั้นตอนที่ใช้ชื่อน้อยคือ ให้นักเรียนอธิบายบทเพลง

### 5. ความต้องการและขอเสนอแนะของครู

เมื่อเปรียบเทียบความต้องการและขอเสนอแนะของครูประถมศึกษา ทั้ง 4 สังกัดแล้ว สรุปได้ว่า ค่า  $\chi^2$  บางค่ามีนัยสำคัญที่ระดับ .01 แสดงว่า ครูต่างสังกัดกันมีความคิดเห็นไม่เหมือนกันในเรื่องต่อไปนี้ คือครูต้องการให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับบทเพลงประกอบการสอนในปัจจุบันปรับปรุงในด้านการผลิตและเผยแพร่อุปกรณ์ประกอบการสอน เช่น เครื่องดนตรี คุ่มือ เครื่องบันทึกเสียง และต้องการให้ผู้บริหารจัดการอบรมครูเกี่ยวกับการใช้บทเพลงประกอบการสอนวิชาต่างๆ การจัดงบประมาณ และการสนับสนุนให้มีการใช้บทเพลงประกอบการสอน

ส่วนค่า  $\chi^2$  บางค่าไม่มีนัยสำคัญที่ระดับ .01 แสดงว่าครูต่างสังกัดกัน มีความคิดเห็นเหมือนกันในเรื่องต่อไปนี้คือ ผู้แต่งเพลงควรเลือกทำนองเพลงง่ายๆ และคันทู ควรศึกษาหลักสูตรและเนื้อหาของบทเรียน และควรคำนึงถึงความไพเราะของบทเพลงด้วย

## 6. ความคิดเห็นเพิ่มเติมของครู

ในค่านปัญหา ครูประถมศึกษาสังกัดต่างๆ ส่วนใหญ่หาแหล่งเพลงไม่ได้ บทเพลงมีน้อยถึงจะมีเนื้อเพลง ก็ไม่ทราบทำนอง ทำให้สอนนักเรียนไม่ได้ และบางครั้งก็ไม่มีเวลาสอน เนื่องจากต้องสอนให้ทันหลักสูตร

ในค่านความคิดเห็น ครูประถมศึกษาสังกัดต่างๆ ส่วนใหญ่มีความเห็นสอดคล้องกันว่า บทเพลงประกอบการสอนช่วยให้เด็กเรียนสนุกสนาน ได้แนวคิด ไม่เบื่อหน่ายบทเรียน ช่วยให้จำง่าย และบทเพลงประกอบการสอนควรเป็นทำนองง่ายๆ สนุกสนาน คันทู และเหมาะสมกับเด็ก มีเนื้อร้องตรงและสัมพันธ์กับบทเรียน

ในค่านความต้องการ ครูประถมศึกษาสังกัดต่างๆ ส่วนใหญ่มีความต้องการบทเพลงประกอบการสอน และมีความเห็นตรงกันว่า ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ควรทำการเผยแพร่บทเพลงประกอบการสอนให้กว้างขวางขึ้น โดยจัดการอบรม เชิญวิทยากรและจัดทำคู่มือประกอบ เช่น หนังสือรวบรวมบทเพลงประกอบการสอน คู่มือในการใช้และเทป เป็นต้น

### ข้อเสนอแนะ

#### 1. ข้อเสนอแนะสำหรับครูประถมศึกษา

1.1 ครูประถมศึกษาควรจะใช้บทเพลงประกอบการสอนในวิชาต่างๆ ตามผลการวิจัยซึ่งครูประถมศึกษาทั้ง 4 สังกัดในกรุงเทพมหานครมีความคิดเห็นว่า



บทเพลงประกอบการสอนช่วยให้นักเรียนเกิดความสนุกสนาน และมีส่วนช่วยให้นักเรียน  
เข้าใจบทเรียนดีและรวดเร็วขึ้น

1.2 ครูประถมศึกษาสามารถนำบทเพลงมาประกอบการสอนได้หลาย  
วิชา มีโดยเฉพาะภาษาไทย สังคมศึกษา และวิทยาศาสตร์เท่านั้น และอาจใช้ได้  
หลายโอกาสตามความเหมาะสม เช่น ใช้ในการนำเข้าสู่บทเรียนหรือในการสรุปบท-  
เรียน เป็นต้น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับสถาบันฝึกหัดครู หน่วยงานราชการอื่นๆ และผู้มีส่วน  
เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา

2.1 ควรมีการจัดการศึกษาหรือฝึกอบรมการใช้บทเพลงประกอบการ  
สอน เพื่อที่จะช่วยให้นักเรียนสนใจบทเรียนมากยิ่งขึ้น โดยชี้แนะให้ครู ผู้เรียน และ  
ผู้เข้ารับการอบรมเห็นถึงประโยชน์ และคุณค่าของบทเพลงประกอบการสอน โดยเฉพาะ  
สถาบันฝึกหัดครู ควรจะบรรจุวิธีใช้บทเพลงประกอบการสอนในหลักสูตรการสอนวิชา  
ต่างๆ ในระดับประถมศึกษาด้วย

2.2 ควรจัดทำการเผยแพร่บทเพลงประกอบการสอนให้กว้างขวาง  
มากขึ้น เช่น จัดรวบรวมบทเพลงประกอบการสอน ทั้งเนื้อร้อง ทำนอง อาจมีการจัด  
ทำรูปภาพเกี่ยวกับบทเพลง หรือภาพแสดงท่าทางประกอบ และคำอธิบายสอดแทรกด้วย  
เพื่อช่วยอำนวยความสะดวกให้ผู้นำไปใช้มากขึ้น หรือจัดทำแผ่นเสียง หรือเทป บทเพลง  
ประกอบการสอน เพื่อให้ครูฝึกสอนและสอนนักเรียนได้ถูกต้อง